

European Securities and
Markets Authority

Usmernenia

Usmernenia k overovaniu a revidovaniu metodík ratingových agentúr

Obsah

1	Rozsah pôsobnosti.....	3
2	Vymedzenie pojmov, odkazy na právne predpisy a akronymy.....	4
3	Účel.....	5
4	Povinnosť dodržiavať usmernenia a podávať správy.....	7
4.1	Postavenie usmernení.....	7
4.2	Požiadavky na vykazovanie	7
5	Usmernenia k overovaniu a revidovaniu metodík CRA	8
5.1	Overovanie metodík s dostatočnými kvantitatívnymi dôkazmi	8
5.1.1	Odlišujúci charakter.....	8
5.1.2	Predikčná schopnosť.....	8
5.1.3	Historická dôkladnosť.....	9
5.2	Overovanie metodík s obmedzenými kvantitatívnymi dôkazmi	10
5.3	Identifikovanie a riešenie anomálií.....	12

1 Rozsah pôsobnosti

Dotknuté subjekty

1. Tieto usmernenia sa uplatňujú na ratingové agentúry (Credit Rating Agencies, CRA) zaregistrované v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1060/2009 zo 16. septembra 2009 o ratingových agentúrach [naposledy zmeneným nariadením (EÚ) č. 462/2013 – ďalej len „nariadenie o ratingových agentúrach“]. Tieto usmernenia sa nevzťahujú na uznané ratingové agentúry.

Predmet

2. Tieto usmernenia sa uplatňujú v súvislosti s článkom 8 ods. 3 a ods. 5 nariadenia o ratingových agentúrach a s delegovaným nariadením Komisie (EÚ) č. 447/2012 z 21. marca 2012, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1060/2009 o ratingových agentúrach ustanovením regulačných technických predpisov na posudzovanie súladu ratingových metodík (ďalej len „RTS o ratingových metodikách“).

Časový rámec

3. Tieto usmernenia nadobudnú účinnosť dva mesiace po ich uverejnení na webovom sídle Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy (ESMA) vo všetkých úradných jazykoch EÚ.

2 Vymedzenie pojmov, odkazy na právne predpisy a akronymy

CRA	Registrovaná ratingová agentúra
Nariadenie o ratingových agentúrach	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1060/2009 zo 16. septembra 2009 o ratingových agentúrach [naposledy zmenené nariadením (EÚ) č. 462/2013]
RTS o ratingových metodikách	Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 447/2012 z 21. marca 2012, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1060/2009 o ratingových agentúrach ustanovením regulačných technických predpisov (regulatory technical standards, RTS) na posudzovanie súladu ratingových metodík
ESMA	Európsky orgán pre cenné papiere a trhy
Nariadenie o ESMA	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/77/ES
CAP	Cumulative Accuracy Profile
ROC	Receiver Operator Characteristic

3 Účel

4. Účelom týchto usmernení je objasniť očakávania orgánu ESMA a zaistiť dôsledné uplatňovanie článku 8 ods. 3 nariadenia o ratingových agentúrach, v ktorom sa uvádza, že *„ratingová agentúra musí používať ratingové metodiky, ktoré sú prísne, systematické a kontinuálne a ktoré podliehajú overovaniu na základe historických skúseností vrátane spätného testovania“*. Tieto usmernenia sú zamerané na poslednú časť článku 8 ods. 3, t. j. *„podliehajú overovaniu na základe historických skúseností vrátane spätného testovania“*. Týmto usmerneniami sa tiež objasňujú očakávania orgánu ESMA a zaisťuje sa dôsledné uplatňovanie článku 8 ods. 5 nariadenia o ratingových agentúrach, v ktorom sa okrem iného uvádza, že ratingová agentúra *„priebežne svoje úverové ratingy a metodiky reviduje minimálne raz ročne“*.
5. Orgán ESMA sa domnieva, že usmernenia k spôsobu, akým by CRA mali splniť ustanovenia článku 8 ods. 3 a ods. 5 nariadenia o ratingových agentúrach, pomôžu zaistiť dôsledné uplatňovanie opatrení týkajúcich sa overovania a revidovania na preukázanie odlišujúceho charakteru, predikčnej schopnosti a historickej dôkladnosti metodík, ako aj identifikovať opatrenia, ktoré by CRA mali zaviesť pri overovaní a revidovaní metodík s obmedzenými kvantitatívnymi dôkazmi.
6. Týmto usmerneniami sa spresňujú RTS o ratingových metodikách, ktorými sa stanovujú pravidlá používané na posudzovanie súladu ratingových metodík s požiadavkami stanovenými v článku 8 ods. 3 nariadenia o ratingových agentúrach a najmä v článkoch 7 a 8 RTS o ratingových metodikách.
7. V týchto usmerneniach sa objasňujú očakávania orgánu ESMA, pokiaľ ide o pojmy *„odlišujúci charakter“*, *„historická dôkladnosť“* a *„predikčná schopnosť“*, ktoré sú použité v článku 7 RTS o ratingových metodikách. Navyše sa v nich objasňujú aj očakávania orgánu ESMA, pokiaľ ide o spôsob, akým môžu CRA s obmedzenými kvantitatívnymi dôkazmi zabezpečiť, aby boli ich metodiky *„citlivými prognózami úverovej spoľahlivosti“*, ako sa stanovuje v článku 8 RTS o ratingových metodikách, keď sú vyňaté z dodržiavania článku 7. Orgán ESMA napokon objasňuje aj svoje očakávania, čo sa týka spôsobu, akým by CRA mali splniť požiadavky v oboch článkoch 7 a 8 RTS o ratingových metodikách, že CRA majú *„zavedené procesy na zaistenie toho, aby sa identifikovali a náležite riešili systémové ratingové anomálie zistené spätným testovaním“*.
8. Usmernenia sa týkajú tak overovania, ako aj revidovania metodík CRA. Na uľahčenie čítania sa v zostávajúcej časti tohto dokumentu obe slová *„overovanie“* a *„revidovanie“* používajú ako vzájomne zameniteľné namiesto spojenia *„overovanie a revidovanie“*.
9. Slovo *„metodika“* sa v tomto dokumente používa vo význame všetkých zložiek, z ktorých môže ratingová metodika pozostávať, vrátane modelov, kľúčových ratingových predpokladov a kritérií.

10. Orgán ESMA uznáva, že dobré overenie kvality je výsledkom procesov, riadenia, opatrení a rovnako dôležitého odborného posúdenia, ktoré CRA použijú. Orgán ESMA sa domnieva, že dobrým overením kvality sa dosahuje rovnováha medzi uplatnením kvantitatívnych a kvalitatívnych techník. Orgán ESMA chápe, že oba druhy techník môžu poskytnúť hodnotný obraz o výkonnosti metodík a že v závislosti od okolností (napr. triedy aktív alebo dostupnosti údajov) sa môže líšiť miera, do akej sa kvantitatívne a kvalitatívne techniky uplatnia. Orgán ESMA sa nazdáva, že overovanie metodík by malo obsahovať tak kvalitatívne, ako aj kvantitatívne techniky. Za kvalitatívnu techniku overovania orgán ESMA nepovažuje subjektívne posudzovanie metodík zodpovednými osobami CRA bez vysvetlenia úvah a vyvodených záverov.
11. Orgán ESMA zameril tieto usmernenia na kvantitatívne ukazovatele, keďže práve v tejto oblasti sa očakávaná orgánu ESMA javia ako najmenej jasné. Prínos kvantitatívnych ukazovateľov je v tom, že poskytujú viac objektívnosti v procese overovania, najmä keď je ťažšie možné rozpoznať a vyjadriť súvisiace predpoklady použité pri výklade kvalitatívnych ukazovateľov. To však neznamená, že sa orgán ESMA nazdáva, že by sa proces overovania mal zakladať výhradne na kvantitatívnych ukazovateľoch a orgán ESMA neočakáva, že výsledky overovania by sa mali mechanicky spoliehať na kvantitatívne ukazovatele.
12. Tieto usmernenia sa týkajú výhradne overovania metodík CRA a podľa článku 23 nariadenia o ratingových agentúrach sa ani nepredpokladá, ani neodporúča zasahovanie do obsahu úverových ratingov alebo metodík.

4 Povinnosť dodržiavať usmernenia a podávať správy

4.1 Postavenie usmernení

13. Tento dokument obsahuje usmernenia podľa článku 16 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/77/ES (ďalej len „nariadenie o ESMA“). Podľa článku 16 ods. 3 nariadenia o ESMA musia CRA vynaložiť všetko úsilie na dodržanie týchto usmernení.

4.2 Požiadavky na vykazovanie

14. Orgán ESMA posúdi uplatňovanie týchto usmernení ratingovými agentúrami prostredníctvom priebežného dohľadu a monitorovania pravidelného podávania správ CRA orgánu ESMA. Tieto usmernenia sa uplatňujú bez toho, aby boli dotknuté usmernenia o informáciách, ktoré sú CRA povinné pravidelne predkladať orgánu ESMA (ESMA/2015/609), podľa ktorých sú CRA povinné polročne predkladať správy internej revíznej funkcie a výsledky revízií metodík vrátane informácií o akomkoľvek spätnom testovaní vykonanom v danom období, podrobností o akýchkoľvek kľúčových zisteniach, ako aj o následne prijatých opatreniach CRA.

5 Usmernenia k overovaniu a revidovaniu metodík CRA

15. Usmernenia obsahujú:

- a. opatrenia, ktoré orgán ESMA **zvyčajne** očakáva, že CRA použije,
- b. **príklady doplnkových** opatrení, ktoré by CRA mala zvážiť okrem ďalších vhodných doplnkových opatrení.

16. Opatrenia¹, ktoré sa použijú ako súčasť procesu overovania, by mali byť zahrnuté v dokumentácii CRA o overovaní. Keď CRA nepoužije opatrenia, ktoré orgán ESMA zvyčajne očakáva, mala by doložiť odôvodnenie, prečo tieto opatrenia nepoužíva a ako opatrenia, ktoré si zvolila, spĺňajú regulačné požiadavky (podľa článku 8 ods. 3 a 5 nariadenia o ratingových agentúrach a podľa článkov 7 a 8 RTS o ratingových metodikách), ako je vysvetlené v týchto usmerneniach.

5.1 Overovanie metodík s dostatočnými kvantitatívnymi dôkazmi

5.1.1 Odlišujúci charakter

17. Odlišujúci charakter metodiky sa týka jej schopnosti určiť poradie hodnotených subjektov podľa ich budúceho stavu (zlyhá alebo nezlyhá) vo vopred určenom časovom horizonte.
18. Pri preukazovaní odlišujúceho charakteru metodiky orgán ESMA zvyčajne očakáva, že CRA použije krivku CAP alebo krivku ROC v spojení s pomerom presnosti².
19. CRA by mala zvážiť doplnenie uvedených ukazovateľov ďalšími kvantitatívnymi ukazovateľmi, napríklad Kolmogorovovým-Smirnovovým testom, a kvalitatívnymi ukazovateľmi, ako je rozdelenie pozorovaných mier zlyhania.

5.1.2 Predikčná schopnosť

20. Predikčnú schopnosť metodiky možno preukázať porovnaním očakávaného správania úverových ratingov s pozorovanými výsledkami.
21. Na vykonanie tohto porovnania orgán ESMA zvyčajne očakáva, že CRA interne vymedzí svoje očakávania (absolútne čísla alebo intervaly) podľa kategórie úverového ratingu, pokiaľ ide o mieru úverovej bonity, ktorej sa úverové ratingy týkajú.

---

¹ Pojem „opatrenia“ sa vo všetkých častiach usmernení používa v zmysle nariadenia o ratingových agentúrach, t. j. interné opatrenia, ktoré CRA prijala s cieľom dodržať toto nariadenie.

² V týchto usmerneniach pojem „pomer presnosti“ zahŕňa aj Giniho koeficient alebo iné podobné ukazovatele.

22. CRA môže na vymedzenie svojich interných očakávaní použiť rôzne prístupy (napr. štatistický výpočet alebo odkaz na historickú výkonnosť svojich úverových ratingov).
23. V prípade úverových ratingov, ktoré sa týkajú pravdepodobnosti zlyhania, orgán ESMA zvyčajne očakáva, že CRA porovná očakávané pravdepodobnosti zlyhania s pozorovanými mierami zlyhania použitím binomického testu a testu X^2 . CRA by mala zvážiť doplnenie týchto ukazovateľov ďalšími kvantitatívnymi ukazovateľmi, napr. Brierovým skóre alebo testovaním Vašíčkovho jednofaktorového modelu, ako aj akýmikoľvek kvalitatívnymi ukazovateľmi, ktoré sú najvhodnejšie na overovanie metodík.
24. Pri úverových ratingoch, ktoré sa týkajú ukazovateľov úverovej bonity iných, než sú pravdepodobnosti zlyhania, orgán ESMA zvyčajne očakáva, že CRA porovná očakávané správanie úverových ratingov s pozorovanými výsledkami použitím príslušných kvantitatívnych ukazovateľov a že doloží odôvodnenie svojich výberov. CRA by mala zvážiť doplnenie týchto ukazovateľov ďalšími príslušnými kvantitatívnymi ukazovateľmi, ako aj akýmikoľvek kvalitatívnymi ukazovateľmi, ktoré sú najvhodnejšie na overovanie metodík.

5.1.3 Historická dôkladnosť

25. Historickú dôkladnosť metodiky možno preukázať posúdením iných rozmerov, ktoré sa netýkajú jej odlišujúceho charakteru alebo predikčnej schopnosti, ako sú stabilita úverových ratingov udelených podľa metodiky, stabilita vlastností hodnotených subjektov/nástrojov obsiahnutých v metodike a distribúcia udelených úverových ratingov.
26. Ako kvantitatívny ukazovateľ orgán ESMA zvyčajne očakáva, že CRA preukáže stabilitu úverových ratingov udelených na základe jej metodík zostavením matíc prechodu (migrácie) a analyzovaním pohybu úverových ratingov. K príkladom tohto druhu analýzy patria podiely zvýšenia/zníženia/diagonálne, ako aj štatistické údaje, ktoré preukazujú absolútnu mieru zmeny, smer zmeny alebo kombináciu.
27. CRA by mala zvážiť doplnenie týchto ukazovateľov ďalšou kvalitatívnou analýzou, napr. analýzou distribúcií ratingov, jednorozmernou analýzou hlavných determinantov úverových ratingov, referenčným porovnávaním ratingov s mierami rizík externých úverových ratingov (napr. ratingov iných CRA, rozpätí pre swapy na kreditné zlyhanie, výnosov z dlhopisov), a použitie kvantitatívnych ukazovateľov ako index stability populácie/systému.

5.2 Overovanie metodík s obmedzenými kvantitatívnymi dôkazmi

28. CRA by si mala určiť minimálny počet ratingov a/alebo zlyhaní, ktoré by metodika mala mať, aby bolo overovanie v súlade s článkom 7 RTS o ratingových metodikách. CRA by mala interne zaviesť príslušné zásady a postupy rozhodovania o tom, či existuje obmedzený kvantitatívny dôkaz na potvrdenie predikčnej schopnosti metodiky. Týmito zásadami a postupmi by sa mali minimálne vymedziť osoby/strany zodpovedné za prijatie tohto rozhodnutia, ako aj príslušné kritériá, na ktorých bude toto rozhodnutie založené.

29. CRA by ako súčasť procesu overovania svojich metodík s obmedzenými kvantitatívnymi dôkazmi mala zvážiť rozšírenie vzorky údajov s cieľom podľa možnosti uplatniť článok 7 RTS o ratingových metodikách. CRA by mala zvážiť techniky rozšírenia údajov (prípadne s výhradou overenia kvality údajov a zabezpečenia vlastností hodnotenej populácie vrátane miery zlyhania), napríklad:

- rozšírenie vzorky údajov s využitím údajov tretej strany (ak sú dostupné),
- kombináciu tried aktív alebo podtried aktív s podobnými vlastnosťami rizík s cieľom vykonať spoločné posúdenie overenia (ak má zmysel),
- vytvorenie hypotetických transakcií, ktoré možno použiť na rozšírenie dostupných údajov (ak je možné).

CRA by mala doložiť svoj postup rozhodovania na určenie toho, či sa majú alebo nemajú použiť techniky rozšírenia údajov.

30. CRA by mala tiež zvážiť techniky, ktoré jej umožňujú vykonať kvantitatívne merania na preukázanie odlišujúceho charakteru svojich metodík. CRA by mala zvážiť príslušné techniky, napríklad:

- použitie vymedzenia „uvolneného“ zlyhania na účely overovania,
- kombináciu ratingových kategórií,
- použitie predĺženého obdobia.

CRA by mala doložiť svoj postup rozhodovania a podať odôvodnenie metód, ktoré používa na rozšírenie schopnosti vykonať kvantitatívne merania na preukázanie odlišujúceho charakteru svojich metodík vrátane toho, či odmietla použitie niektorej metódy.

31. Orgán ESMA zvyčajne očakáva, že CRA zostaví matice prechodu (migrácie) a vykoná analýzu pohybu úverových ratingov, ako aj referenčné porovnania ratingov s mierami rizík externých úverových ratingov (napr. ratingov iných CRA, rozpätí pre swapy na kreditné zlyhanie, výnosov z dlhopisov).

32. CRA by mala zväžiť doplnenie týchto ukazovateľov inými ukazovateľmi historickej dôkladnosti, ako sú ukazovatele uvedené v odseku 5.1.3.

5.3 Identifikovanie a riešenie anomálií

33. CRA by mala interne stanoviť prahové hodnoty pre svoje kvantitatívne techniky overovania s cieľom identifikovať a riešiť potenciálne anomálie zistené spätným testovaním.
34. Tieto prahové hodnoty by mali byť náležite doložené a zaznamenané. Revízná funkcia CRA by mala byť zodpovedná za rozhodnutie o týchto prahových hodnotách uistením sa, že sú i) relevantné pre overovanú metodiku, ii) náročne a dôsledne uplatňovaným prvkom procesu overovania, keďže sú stanovené na vhodných úrovniach a iii) primerane odôvodnené.
35. CRA by mala poskytnúť primerané odôvodnenia, ak sa prahové hodnoty líšia podľa triedy aktív, najmä v prípadoch, keď majú ratingové kategórie rovnaké vlastnosti vo všetkých triedach aktív.
36. CRA by mala vopred stanoviť a odôvodniť opatrenia, ktoré budú výsledkom odchýlky od prahových hodnôt. Orgán ESMA neočakáva, že porušenie prahovej hodnoty bude mať vždy za následok zmeny metodiky.
37. CRA by mala odlišovať systémové odchýlky od nesystémových odchýlok a vysvetliť, ako sa budú vopred stanovené opatrenia v jednotlivých prípadoch líšiť.
38. Ak sa CRA rozhodne stanoviť prahové hodnoty pre svoje kvalitatívne techniky overovania, uplatňujú sa uvedené body v tomto odseku.